

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 215/03-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. J. H., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. Ľ., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Co 444/02-100 z 13. marca 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. J. H. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júla 2003 doručená sťažnosť JUDr. J. H., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. E. Ľ., Advokátska kancelária, B., vo veci porušenia jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 16 Co 444/02-100 z 13. marca 2003.

Zo sťažnosti vyplýva, že krajský súd vyššie označeným rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť sťažovateľke výživné manželky za obdobie od 2. júna 2000 do 23. februára 2001 v sume 90 000 Sk, tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke výživné manželky iba v sume 40 000 Sk. Sťažovateľka v sťažnosti poukázala na to, že krajský súd nerešpektoval ustanovenie § 91 ods. 2 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), podľa ktorého „rozsah výživného treba stanoviť tak, aby hmotná a kultúrna úroveň obidvoch manželov bola v zásade rovnaká“. Sťažovateľka zdôraznila, že krajský súd pri aplikácii uvedených ustanovení zákona o rodine nerešpektoval ustálenú judikatúru súdov a jeho závery sú v rozpore s vykonaným skutkovým zistením priemerného zárobku, z ktorého vychádzal pri ustálení výživného. Na tomto základe sťažovateľka tvrdila, že rozsudkom krajského súdu bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Žiadala vysloviť, že bolo porušené jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súčasne žiadala rozsudok krajského súdu, ktorý k sťažnosti pripojila, zrušiť a zaviazat krajský súd na náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...) Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo (...) prejednaná (...) súdom (...), ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 22/03, I. ÚS 44/03). Inými slovami, právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorej

ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecného súdu, bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecného súdu (v danom prípade krajského súdu) vo veci sťažovateľky, t. j. prejednanie a rozhodnutie o jej uplatnenom nároku na výživné, sú zlučiteľné s citovaným článkom Dohovoru.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného to, že ústavný súd nezistil takú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala čo i len možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02, I. ÚS 52/03).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľky s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom všeobecného súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení vo veci sťažovateľky. Z rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľka bola v tomto konaní zastúpená advokátkou, pričom mala možnosť, ktorú aj využila, vyjadriť sa k obsahu odvolania žalovaného a mohla navrhnúť vykonanie dôkazov na preukázanie opodstatnenosti ňou tvrdených skutočností. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie nároku uplatneného sťažovateľkou krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje. Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku a ich uplatnenie vo veci sťažovateľky, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označeným článkom Dohovoru. Z rozhodnutia krajského súdu napadnutého sťažnosťou

totiž vyplýva, že krajský súd pri ustálení spätného výživného skutočne nevychádzal z priemerného zárobku, ale zohľadňoval príjmy a výdavky manželov v jednotlivých mesiacoch (čo aj podrobne v odôvodnení písomného vyhotovenia rozsudku zdôvodnil). Krajským súdom zvolený spôsob preto nemožno označiť ako svojvôľu pri výklade a aplikácii zákona.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2003